

RHO ADVISEURS - MEMO

DATUM 8 april 2025
KENMERK 20230371/202328/
VAN Mehria Tajqurishi

PROJECT 20230371 Nisse Drieweg herziening Omgevingsplan Buitengebied Borsele
OPDRACHTGEVER Fruitbedrijf V.O.F. Van Damme

OMGEVINGSVEILIGHEID

1. INLEIDING

De agrarische bedrijfsactiviteiten op de locatie aan de Zuidweg 22 te 's-Heer Abtskerke worden beëindigd. Voorts zal de voormalige bedrijfswoning een functiewijziging ondergaan en worden gewijzigd naar de activiteit 'Wonen'. Ook de huisvesting van tijdelijke werknemers op deze locatie wordt beëindigd. Deze huisvesting zal worden verplaatst en voortgezet in één van de nog te realiseren schuren op de nieuwe locatie aan de Drieweg, waar tevens een grondgebonden agrarisch bouwvlak zal worden gerealiseerd. De ligging van het plangebied is weergegeven in Figuur 1.

Figuur 1 Ligging plangebied (locatie Zuidweg 22 en locatie Drieweg ong.), Bron: Google Maps 2023

2. TOETSINGSKADER

Omgevingsveiligheid beschrijft de risico's die ontstaan als gevolg van opslag, productie, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen en windturbines. Aanvullend daarop dient rekening gehouden te worden met branden, rampen en crises. Voor omgevingsveiligheid zijn instructieregels voor het wijzigen van het omgevingsplan opgenomen in paragraaf 5.1.2 van het Bkl. De paragrafen 5.1.2.2 tot en met 5.1.2.6 Bkl gaan over het toelaten van beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties in verband met het externe veiligheidsrisico van een activiteit die op een locatie is toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Plaatsgebonden risico

Op grond van artikel 5.8 van het Bkl wordt bij het wijzigen van een omgevingsplan voor het plaatsgebonden risico van een activiteit een grenswaarde van ten hoogste 1 op de 10^6 in acht genomen voor kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties. Op grond van artikel 5.8 van het Bkl wordt hieraan voldaan als de daarmee corresponderende afstanden opgenomen in bijlage VII bij het Bkl in acht worden genomen. Op grond van artikel 5.9 gelden deze afstanden in geval van een kwetsbare locatie tot de begrenzing van de locatie voor het verblijf van personen. Op grond van artikel 5.11 van het Bkl geldt voor beperkt kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare locaties een standaardwaarde van 1 op de 10^6 per jaar. Daarbij is aangegeven dat met het in acht nemen van de afstanden bedoeld in artikel 5.8 in ieder geval aan deze standaardwaarde wordt voldaan. Dit artikel biedt de gemeente een zekere afwegingsruimte.

Aandachtsgebieden

Naast de grenswaarde en standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico in geval van respectievelijk kwetsbare gebouwen en locaties en beperkt kwetsbare gebouwen en locaties, kent de instructieregel ook een afwegingskader voor het toelaten van (beperkt/zeer) kwetsbare gebouwen en locaties binnen zogenoemde aandachtsgebieden. In artikel 5.12 Bkl zijn er brand-, explosie- en gifwolkaandachtsgebieden voor het groepsrisico bepaald. Deze zijn niet van toepassing als het gaat om een activiteit als bedoeld in bijlage VII, onder C, waarvoor een locatie bij ministeriële regeling als brandvoorschriftengebied is aangewezen. Risicovolle activiteiten hebben van rechtswege aandachtsgebieden (artikel 5.12 Bkl).

Aandachtsgebieden zijn gebieden rond activiteiten met gevaarlijke stoffen die zichtbaar maken waar mensen binnenshuis, zonder aanvullende maatregelen onvoldoende beschermd zijn tegen de gevolgen van ongevallen met gevaarlijke stoffen. Aandachtsgebieden zijn er voor brand, explosie en gifwolk. Afhankelijk van het type activiteit met gevaarlijke stoffen, zijn er voor het aandachtsgebied in de regelgeving vaste afstanden vastgesteld of zijn deze afstanden rekenkundig te bepalen (bijlage VII Bkl). Aandachtsgebieden worden opgenomen in het Register externe veiligheidsrisico's (REV). Op basis van artikel 5.15 (Bkl) dient binnen de aandachtsgebieden rekening te worden gehouden met het groepsrisico. Hieraan wordt in ieder geval voldaan als het omgevingsplan of BOPA waarborgt:

- dat maatregelen getroffen worden ter bescherming van personen in (beperkt/zeer) kwetsbare gebouwen en locaties of
- dat het aantal doorgaans aanwezige personen of de tijd dat die aanwezig zijn in die gebouwen en op die locaties beperkt is.

Voorschriftengebied

Binnen een aandachtsgebied kan sprake zijn van een voorschriftengebied. Een gemeente kan in het omgevingsplan afzien van aanwijzing van een brand- of explosievoorschriftengebied of een kleiner brand- of explosievoorschriftengebied aanwijzen (artikel 5.14 Bkl). Als het initiatief ligt in een door de gemeente aangewezen voorschriftengebied, dan gelden voor nieuwbouw aanvullende bouweisen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving (artikelen 4.90 tot en met 4.95 Bbl). Voor

zeer kwetsbare gebouwen, zoals scholen, kinderdagopvang en verzorgingstehuizen, geldt altijd een voorschriftengebied, en gelden dus aanvullende bouweisen bij nieuwbouw (artikel 5.14 Bkl).

Voorwaarden

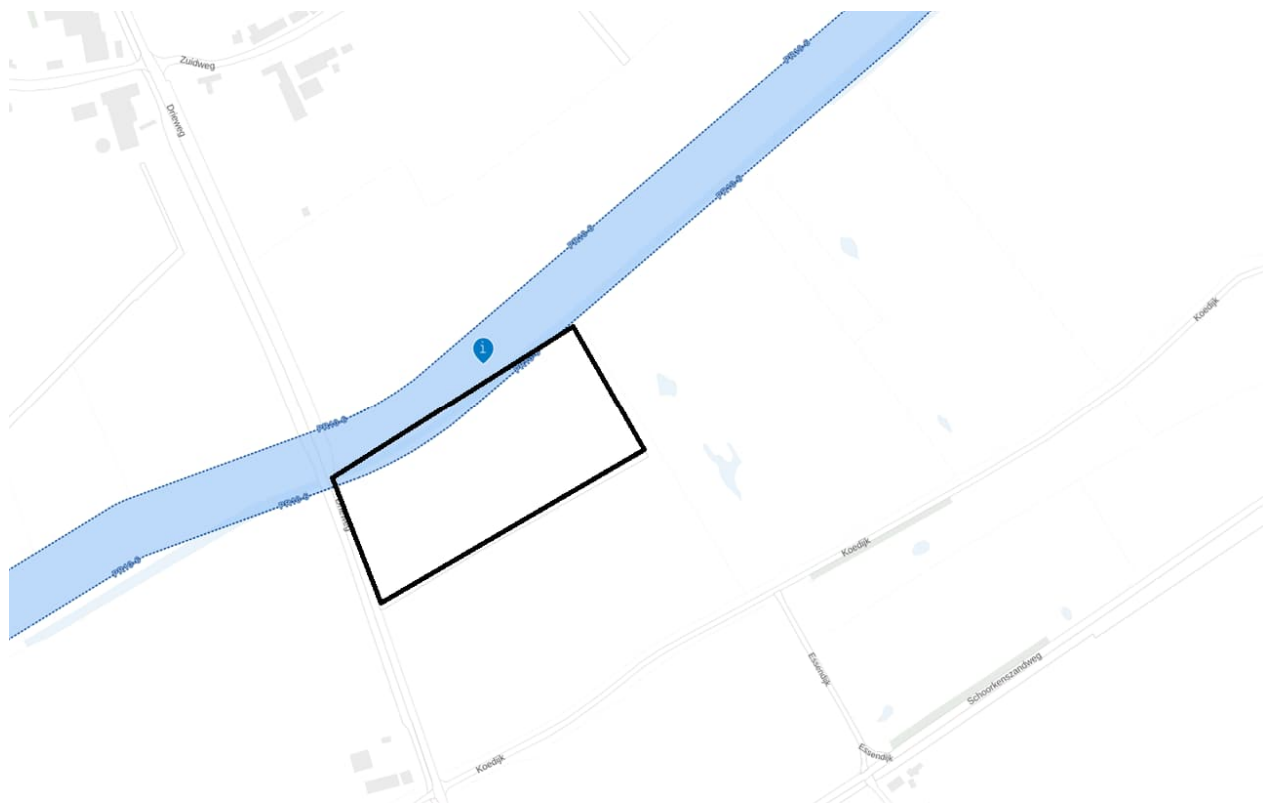
Los van een eventueel voorschriftengebied kan een gemeente aanvullende eisen stellen, bijvoorbeeld aan vluchtroutes en de bereikbaarheid van het gebied door hulpdiensten. Dergelijke eisen worden dan opgenomen in de omgevingsvergunning. Een berekening van het GR is onder de Omgevingswet optioneel; het is niet meer verplicht om het GR te berekenen, maar een gemeente mag hier nog wel om vragen (via een voorschrift) om de toelaatbaarheid van de situatie te beoordelen.

Omgevingsverordening Zeeland

De omgevingsverordening heeft geen instructieregels met betrekking tot het aspect omgevingsveiligheid.

3. TOETSING

In de beoogde situatie kunnen kwetsbare gebouwen (huisvesting voor arbeidsmigranten) en beperkt kwetsbare gebouwen (het agrarische bedrijf en de bedrijfswoning) gerealiseerd. Uit de informatie op de risicokaart ([Pav Kaarten | Register externe veiligheid](#)) blijkt dat het noordelijke deel van het plangebied binnen de $PR10^{-6}$ -contour van een aardgasbuisleiding ligt (zie Figuur 2). Het beoogde bouwvlak ligt echter buiten deze contour. Het volledige plangebied valt wel binnen het brandaandachtsgebied van twee aardgasleidingen (PZEM en Zebra leiding) (zie Figuur 3).

Figuur 2 PR10-6-contour van de buisleiding (plangebied zwart omkaderd)

Figuur 3 Brandaandachtsgebied en Pr10-6-contour van de buisleiding (plangebied zwart omkaderd)

3.1 Advies veiligheidsregio

De veiligheidsregio Zeeland (VRZ) heeft op 11 oktober 2024 advies uitgebracht met betrekking tot verschillende veiligheidsaspecten. Ondergebracht in 3 onderwerpen. Deze zullen hieronder opgesomd en samengevat worden.

3.1.1 Advies omgevingsveiligheid

Het advies van de VRZ is om idealiter meer dan 210 meter afstand gehouden tot de aardgasleiding PZEM, hiermee blijft de ontwikkeling buiten de '100%-letaalzone'. De VRZ onderkent dat dit gezien het voorliggende inpassingsplan redelijkerwijs niet mogelijk is, en adviseert daarom aanvullend:

- De situering van de objecten waar doorgaans de grootste groepen personen én gedurende het grootste deel van de dag bevinden aan de zuidelijke zijde van het perceel te situeren. Hierbij is ook het advies om deze objecten haaks op de risicobron te plaatsen, met de korte gevel naar de noordelijke zijde. Overige objecten, zoals bedrijfshallen, het waterbassin en groenvoorzieningen kunnen aan de noordelijke zijde van het perceel gesitueerd worden. Met deze afscherming kan er mogelijk veiligheidswinst zijn tijdens een maatgevend incident bij de buisleidingen.
- De situering van nooduitgangen en vluchtroutes zo veel mogelijk aan de zuidelijke richting van het perceel situeren.
- Maatregelen te nemen op het gebied van bouwkunde. Voorbeelden hiervan zijn het toepassen van brandwerend metselwerk, minerale wol isolatie, houten en stalen kozijnen, dakpannen en brand- en hitte werende beglazing worden overwogen.
- Het informeren van gebruikers/bewoners over handelingsperspectieven bij een fakkelbrand: de handelingsperspectieven zijn als volgt: "Verlaat het pand aan de zijde die zo ver mogelijk van de buisleiding is gelegen en vlucht via de Drieweg en Zwaaksedijk van de buisleiding vandaan."

- De bovengenoemde externe veiligheidsscenario's en bijbehorende handelingsperspectieven op te nemen in het BHV/Ontruimingsplan en te zorgen dat de BHV-organisatie hiermee bekend en getraind is.
- Indien er graafwerkzaamheden plaatsvinden rond de buisleidingen een KLIC-melding te doen bij het kadaster en de buisleiding af te dekken met stalenplaten zodat beschadiging voorkomen kan worden.

3.1.2 Advies bereikbaarheid en bluswatervoorziening

- Draag zorg voor een gegarandeerde en onbelemmerde toegang voor hulpdienstvoertuigen via twee onafhankelijke wegen.
- Voorzie in opstelplaatsen voor een tankautospuiter en redvoertuig. De openbare weg kan ook als opstelplaats gebruikt worden, mits deze voldoet aan de gestelde eisen uit de externe bijlage.
- In de huidige situatie zijn op het terrein/nabij het plangebied geen bluswatervoorzieningen geregeld. Dit is, gezien de boogde toevoeging van zowel de hoeveelheid personen als type gebouwen, zeer onwenselijk. Hierom het advies om in overleg met initiatiefnemer en/of Evides bluswatervoorzieningen te realiseren, conform de eisen uit de externe bijlage. Ook kan het ingetekende waterbassin op het perceel mogelijk gebruikt worden als waterwinpunt door de brandweer. Hiermee ontstaat er een koppelkans tussen een secundaire watervoorziening en het inpassingsplan. Advies is om deze koppelkans verder uit te zoeken, en als mogelijk, te realiseren.
- Eventuele ontwerptekeningen met betrekking tot infrastructuur, bereikbaarheid en bluswatervoorziening ter goedkeuring aan de VRZ voor te leggen, voordat er tot uitvoering wordt over gegaan.

3.1.3 Advies brandveiligheid

Gezien de aard van de bebouwing wil de VRZ al een aantal adviezen met betrekking tot brandveiligheid in dit stadium meegeven:

- WBDBO: Realiseer dat de kamers in het pand voor de huisvesting van seizoenarbeiders (logiesfunctie) aparte brandcompartimenten zijn met een minimale weerstand tegen branddoorslag en – overslag (WBDBO) van 30 minuten.
- Rookmelders: Realiseer voor wat betreft branddetectie NEN 2555 rookmelders in het gebouw. Als de kamers geen directe uitgang naar buiten hebben, is het realiseren van een brandmeldinstallatie noodzakelijk.

3.2 Brandvoorschriftengebied in het TAM-omgevingsplan

Conform artikel 5.15 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) dient in een omgevingsplan voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en locaties binnen een brandaandachtsgebied, explosieaandachtsgebied of gifwolkaandachtsgebied rekening te worden gehouden met de kans op overlijden van een groep van tien of meer personen per jaar, als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval veroorzaakt door een activiteit.

Indien besloten wordt om beperkt kwetsbare, kwetsbare of zeer kwetsbare gebouwen te realiseren binnen een dergelijk aandachtsgebied — in dit geval een brandaandachtsgebied — dienen passende maatregelen te worden getroffen ter bescherming van de aanwezige personen in deze gebouwen.

Op grond van de Omgevingswet kan het bevoegd gezag, wanneer een kwetsbaar gebouw is gelegen binnen een brand- of explosieaandachtsgebied, voorschriften in het omgevingsplan opnemen ter bescherming van het gebouw tegen warmtestraling ten gevolge van een incident met een aardgasleiding. Voor zeer kwetsbare objecten is het opnemen van dergelijke voorschriften verplicht. In dat kader kan een brandvoorschriftengebied worden aangewezen. Hiermee wordt beoogd de gebruikers van dergelijke gebouwen te beschermen tegen externe branden waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, mede gelet op de beperkte zelfredzaamheid van de gebruikers. Het doel van een dergelijk voorschriftengebied is dus om gebruikers van gebouwen aanvullende bescherming te bieden tegen de gevolgen van een van buiten komende brand of explosie.

Een omgevingsmaatregel in de vorm van een brandvoorschriftengebied kan eveneens worden overwogen voor beperkt kwetsbare of kwetsbare gebouwen die zijn gelegen binnen een risicogebied externe veiligheid, als bedoeld in artikel 5.16 van het Bkl. Binnen dergelijke gebieden is het risico verhoogd vanwege de nabijheid van bedrijven die werken met gevaarlijke stoffen of van leidingen waarin deze stoffen worden vervoerd.

De aanvullende bouwvoorschriften die gelden binnen een brandvoorschriftengebied zijn opgenomen in de artikelen 4.90 tot en met 4.96 van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). In dit verband geldt onder meer dat het betreffende gebouw ten minste gedurende 60 minuten brandwerend moet zijn bij brandbelasting van buiten naar binnen, en dat er vluchtroutes aanwezig dienen te zijn die tegengesteld zijn aan de richting van de brandhaard.

De geometrische begrenzing van een brandvoorschriftengebied wordt, conform het vierde lid van artikel 5.14 van het Bkl, opgenomen in het omgevingsplan.

In de beoogde situatie is sprake van de realisatie van kwetsbare gebouwen (huisvesting voor arbeidsmigranten en een bedrijfswoning) en een beperkt kwetsbaar gebouw. De gemeente acht het wenselijk om, in dit stadium, rekening te houden met de hierboven geschetste wettelijke kaders en adviezen, in ieder geval in minimale vorm. Om die reden wordt voorgesteld een brandvoorschriftengebied aan te wijzen, conform de bepalingen in de relevante regelgeving. Eventuele aanvullende voorwaarden en voorschriften zullen in het kader van de vergunningverlening nader worden uitgewerkt. Daarbij zal het uitgangspunt zijn om de toekomstige bewoners en werknemers binnen het plangebied te beschermen tegen externe veiligheidsrisico's.

4. CONCLUSIE

Binnen het plangebied worden kwetsbare en beperkt kwetsbare gebouwen gerealiseerd, waaronder huisvesting voor arbeidsmigranten en een bedrijfswoning. Gezien de ligging binnen een brandaandachtsgebied acht de gemeente het noodzakelijk om een brandvoorschriftengebied aan te wijzen ter bescherming van de toekomstige gebruikers. Hiermee wordt voldaan aan de relevante bepalingen uit het Bkl en het Bbl. Verdere voorschriften zullen worden uitgewerkt in het kader van het vergunningentraject. Een verdere toelichting en reactie van de gemeente op het advies van de Veiligheidsregio is opgenomen in de Nota van antwoord van de gemeente Borsele.